

Procés participatiu

Pla d'Acció OGP Catalunya

Informe de resultats de la sessió

Sessió 3 Grup de Treball Eix 1. Ecosistema de participació ciutadana

Barcelona, 27 de setembre de 2021

participa.gencat.cat

Unitat impulsora del procés participatiu

Direcció General de Participació Ciutadana i Processos Electorals

Empresa dinamitzadora que redacta l'informe

Tandem Social SCCL

Contingut

1. Introducció.....	4
1.1. Antecedents i context	4
1.2 Objectius del procés de cocreació i de la sessió	5
2. Assistència i participació	6
3. Recull d'aportacions	8
3.1 Aportacions envers compromisos per l'eix de debat	8
Informació adicional	15

1. Introducció

El present document recull l'acta de la tercera sessió del grup de treball envers l'eix 1. Ecosistema de participació ciutadana, en el marc del procés de cocreació del Pla d'Acció OGP Catalunya.

1.1. Antecedents i context

L'octubre de 2020, Catalunya entra a formar part de [l'Open Government Partnership \(OGP\)](#), l'Aliança Mundial de Governaments Oberts que engloba més de 200 territoris dels cinc continents amb l'objectiu d'assegurar compromisos concrets per promoure el govern obert, apoderar la ciutadania, lluitar contra la corrupció i enfortir la governança amb la incorporació de noves tecnologies.

Catalunya entra a l'OGP després d'aprovar-se la candidatura presentada per la Generalitat en nom de tots els membres de la Xarxa de Governaments Transparents i també per Iniciativa Barcelona Open Data en nom d'un conjunt d'entitats de la societat civil. Una candidatura que, a més, va rebre el suport de moltes altres entitats i ciutats catalanes.

La incorporació de Catalunya a l'OGP comporta la cocreació d'un pla d'acció entre administracions públiques i societat civil, en diferents àmbits de debat, emfatitzant la transparència, les dades obertes, la participació ciutadana i la lluita contra la corrupció i amb l'objectiu de millorar la democràcia i aprofundir en la bona governança. Aquest pla d'acció estarà format per diversos compromisos concrets que hauran de ser aplicats per les administracions catalanes (Generalitat i administració local) durant els pròxims anys.

La present sessió és un dels espais de debat generats per cocrear el pla d'acció mencionat. Concretament, els grups de treball són els espais encarregats de consensuar i concretar els 5 compromisos del pla. En el marc del procés, es constitueix un grup de treball per cada eix de debat:

- Eix de debat 1. Ecosistema de participació ciutadana
- Eix de debat 2. Integritat pública, anticorrupció i bon govern
- Eix de debat 3. Governança de les dades obertes i qualitat de la informació pública
- Eix de debat 4. Drets de les dones i perspectiva de gènere
- Eix de debat 5. Qualitat de vida social, solidària i sostenible

Cada un dels grups està format per aproximadament 15 a 20 persones vinculades amb l'eix específic de treball de cada grup i que representen als següents col·lectius:

- Persones representants de les administracions públiques que formen part de la Xarxa de governs transparents, amb presència directa de municipis.
- Entitats especialitzades en govern obert, específicament en la temàtica del grup
- Entitats generalistes de referència (ambiental, social, cultural,...) que tinguin experiència en la temàtica del grup
- Persones acadèmiques expertes en govern obert, específicament en la temàtica del grup concret
- Societat civil organitzada

1.2 Objectius del procés de cocreació i de la sessió

El procés de cocreació té els següents objectius:

- Elaborar el Pla d'Acció OGP Catalunya pels propers anys
- Fomentar les sinergies i la col·laboració entre agents i entitats que treballen pel govern obert a Catalunya

Per altra banda, la tercera sessió de cada un dels grups de treball té els següents objectius:

- Consensuar l'acció/compromís a incorporar al Pla d'Acció OGP Catalunya (en cas que no s'hagués definit a la segona sessió)
- Concretar l'acció/compromís, consensuant les diferents variables de la fitxa a incorporar al Pla d'Acció OGP

En els següents enllaços es pot consultar la [fitxa prèvia envers l'eix de treball](#), així com la [presentació guia de la sessió](#) al participa.catalunya.

2. Assistència i participació

A la sessió del grup de treball hi participen un total de 12 persones, de les quals el 42% són dones i el 58% són homes. Així mateix, el 50% són persones representants d'administracions públiques (AAPP), el 25% representen a entitats de la societat civil (SC), el 17% representen a empreses i el 8% són persones a títol individual. En total, assisteixen persones representants de 9 organitzacions diferents.

Taula 1. Detall de les persones i entitats participants

Nº	Nom	Cognoms	Càrrec	Entitat	Tipologia de participant	Gènere
1.	Albert	Latorre Saumoy	Director general de Participació, Processos Electorals i Qualitat Democràtica	Generalitat de Catalunya (Departament d'Acció Exterior i Govern Obert)	AAPP	Home
2.	Anna	Brunsó Ribes		Diputació de Girona	AAPP	Dona
3.	Carles	Agustí Hernandez	Professor i consultor	-	Individual	Home
4.	Coia	Poblet	Cap de projecte	CERES, Investigació sociològica i de mercats	Empresa	Dona
5.	Feliu	Madaula Canadell	Fundador	Observatori Català contra la Corrupció (O3C)	SC	Home
6.	Fernando	Fuster-Fabra	Fundador	Observatori Català contra la Corrupció (O3C)	SC	Home
7.	Jan	Reñé	Responsable tècnic de transparència	Associació Catalana de Municipis (ACM), Fundació per a la Transparència i el Bon Govern Local	AAPP	Home
8.	Jonatan	Rodriguez Delicado	Membre	Sitges Voluntaris Socials	SC	Home
9.	Laura	Suñé Salvador	Subdirectora General de Participació Ciutadana	Generalitat de Catalunya (Departament d'Acció Exterior i Govern Obert)	AAPP	Dona
10.	Maria	Garcia Brugada	Responsable Agenda 2030	Diputació de Barcelona (DIBA)	AAPP	Dona

11.	Rubén	Jericó Gomez		Consorti Oberta (AOC)	Administració de Catalunya	AAPP	Home
12.	Yolanda	Jiménez Pozo	Fundadora, Directora y Coordinadora de projectes	EIDOS, Social	Dinamització	Empresa	Dona

3. Recull d'aportacions

A continuació, es presenta el buidatge de les aportacions realitzades per part de les persones assistents a la sessió de treball, en el marc de les dinàmiques realitzades.

3.1 Aportacions envers compromisos per l'eix de debat

A la sessió, es realitzen diverses dinàmiques amb l'objectiu de consensuar i concretat l'acció que formarà part del Pla d'Acció OGP Catalunya en el marc d'aquest eix de debat.

De forma prèvia a la dinàmica, i per tal de contextualitzar el debat, es presenta l'acció proposada durant la sessió 2 d'aquest grup de treball (Taula 2).

Taula 2. Proposta d'acció resultant de la sessió 2 del Grup de Treball de l'Eix 1

Acció	Model de participació territorial compartit per les diverses AAPP del país i que incorpori metodologies participatives innovadores
Descripció	<p>Dissenyar una metodologia de participació territorial amb les següents característiques:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Enfocada a l'abordatge de processos de planificació urbanística i territorial de forma participativa • Útil i compartida per part de municipis i AAPP de tot el territori de Catalunya • Que incorpori metodologies innovadores a nivell de participació ciutadana • Que incorpori estratègies i mecanismes de difusió i formació • Basada en dades, generades tant per part de l'AAPP com de la ciutadania • Que ordeni segons ODS • Concreta
Debat	<p>Útil i rellevant en diversos aspectes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reptes actuals i rellevants com el canvi climàtic (pressió sobre el territori). • Evitar la generació de conflictes (participació des de l'inici). • Eines adaptables i útils per les diferents AAPP i persones responsables de projectes. • Model de participació compartit i consensuat amb el territori, amb i per diferents AAPP. • Transformador i tangible. <p>Elements a tenir en compte a l'hora de definir el compromís:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Molta regulació de l'àmbit de l'urbanisme. • Comissions territorials i entitats supralocals que intervenen en tota la planificació. • Informació requerida per evitar la generació de frustracions, donades les regulacions i limitacions existents. • Necessitat de visió supralocal en certes problemàtiques - importància d'incorporar la participació local, però assegurant que no es pensa només amb visió local. • Dificultat d'acotar la població a incorporar en processos participatius de territoris més enllà dels límits municipals. <p>Consens envers aquesta acció, incorporant elements de les diferents idees sorgides:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Acció 2: formació i informació de la ciutadania envers projectes urbanístics i territorials. • Acció 3: generació de dades per part de la ciutadania. • Acció 5: metodologies innovadores de participació, com els panells ciutadans.

En base als acords presos durant la segona sessió, en aquesta tercera sessió es generen dues dinàmiques amb l'objectiu de concretar les principals variables del compromís:

- Debat en plenària, principalment envers 4 variables: concreció de l'acció, administració pública responsable de la seva implementació, objectiu i principals resultats/fites a aconseguir, terminis.
- Pluja d'idees a través d'un papelògraf virtual (amb l'eina Mural.co), especialment les següents variables: actors involucrats i rol, problemàtica que busca atendre, status quo, recursos necessaris, recursos disponibles i perspectiva de gènere.

Tot seguit, s'exposen els principals acords i aportacions realitzades en el marc d'aquestes dinàmiques:

Variable 1: Concreció de l'acció

Nom de l'acció: Procés participatiu pilot per definir un model de participació ciutadana envers projectes de planificació territorial d'abast supramunicipal.

Descripció

Co dissenyar i co implementar, entre diverses administracions públiques de diversos nivells i la ciutadania, un procés participatiu a mode de prova pilot, vinculat a un projecte de planificació territorial d'abast supramunicipal escollit amb la ciutadania i que requereixi coordinació entre diverses AAPP; per tal de definir un model de participació ciutadana a aplicar en el marc de projectes de planificació territorial amb impacte supramunicipal i que ordeni en base als ODS.

Aquest model de país haurà d'incloure eines i metodologies per abordar elements com:

- Decidir quins projectes d'abast supramunicipal han d'abordar-se a través d'aquest model
- Factibilitat i utilitat real
- Col·laboració interadministrativa i entre administracions multinivell
- Publicació i ús de dades¹
- Compromís polític atemporal entre diferents partits polítics
- Transparència
- Formació²
- Metodologies de participació innovadores³ i que permetin la qualitat democràtica dels processos
- Llenguatge entenedor i clar
- Canals de participació i comunicació diversos
- Recursos comuns i reaprofitables

---

¹ Durant la sessió 2 de debat es van mencionar la possibilitat d'incorporar la generació de dades per part de la ciutadania

² Durant la sessió 2 de debat es va mencionar la importància de fomentar la informació de la ciutadania envers els projectes urbanístics i territorials, així com la formació, a través del model de participació territorial

³ Durant la sessió 2 de debat es van mencionar metodologies com els panells ciutadans

Debat generat

La metodologia per decidir quins projectes d'abast supramunicipal han d'abordar-se a través d'aquest model de participació es considera un tema clau, donat que si bé a nivell municipal hi ha normatives que obliguen a generar espais de participació en certs casos, aquest punt és més difós en projectes d'abast supramunicipal⁴, alguns dels quals generen molt d'impacte al territori i poden generar també conflictes. De fet, es menciona que hi ha varis temes de planificació territorial que cal pensar a nivell de país, temes que poden sorgir des de dalt o des del nivell local, però cal pensar com entren a l'agenda per tal que es puguin activar processos de participació adequats. Es menciona que a nivell legislatiu hi ha alguns elements que ajuden a definir quan cal fer participació a nivell nacional, per exemple en el marc de la Llei de Transparència o a partir de jurisprudència, però no està tan marcat normativament com a nivell local. També es fa referència al cas francès, on s'estableix que quan un projecte afecta a més d'una determinada quantitat de municipis, cal obrir un procés participatiu. Algunes de les persones participants consideren que per llei, tot projecte d'una certa dimensió supramunicipal, o com a mínim supracomarcal, caldria implicar automàticament l'obertura d'un procés participatiu. Altres persones mencionen que una variable per definir on i quan obrir processos participatius sigui projectes o temàtiques que tenen major risc potencial de conflicte, així com aquells en què hi hagi plataformes ciutadanes que ho sol·licitin.

En aquest aspecte, es recalca la importància, en processos d'escala macro, d'arribar i involucrar a les persones que viuen en els territoris afectats, donat que pot ser especialment difícil que les persones participin si no veuen un impacte (especialment en el seu entorn més directe). No obstant, des de la societat civil es menciona que en alguns casos pot ser un problema de falta de confiança de les persones envers els processos participatius que es fan a nivell públic, i de considerar que aquests processos no tenen una utilitat real. De fet, es recalca la necessitat de tenir en compte el criteri de factibilitat, en el sentit de mapejar les possibilitats reals d'implementar mesures en un àmbit tan regulat com l'urbanístic, tant a nivell legal com de recursos. També es menciona el fet de considerar a les persones que han participat del procés participatiu al llarg del projecte, no deixar-les de banda; i es comenta que es podria obrir un mecanisme per preguntar a les persones participants si estan disposades a participar a la resta del projecte.

En relació a la temàtica dels projectes a obrir a participació ciutadana, es considera que els ODS permeten ordenar i tenir una visió a llarg termini, així com enfocar-se en temàtiques molt rellevants pel territori com el canvi climàtic. Vinculat a aquest debat, es menciona que existeixen indicadors i dades que permeten identificar interessos comuns al territori, els quals poden permetre identificar què vol la ciutadania que facin les administracions públiques.

També es comenta la necessitat que el model de participació inclogui mecanismes per fomentar o garantir el compromís polític atemporal, assumit pels diferents partits polítics, de manera que no es depengui del partit polític concret que estigui al poder en cada període.

---

⁴ Es menciona que una potencial conseqüència del compromís sigui modificar la normativa per entregar un paraigües jurídic al model.

Un altre aspecte que es destaca que ha d'incloure el model és la transparència, donat que la planificació territorial sol implicar la inversió de grans quantitats de recursos, i han sorgit varis casos de corrupció en el sector de la construcció. Es demana pensar en un model amb relacions més horitzontals.

Es recalca la importància que les persones que realitzen funcions vinculades amb la participació ciutadana estiguin formades en aquest àmbit, donat que es menciona que no hi ha gaire oferta de formació específica. En aquest sentit, s'emfatitza la necessitat que hi hagi persones capacitades per poder dissenyar correctament els processos participatius.

Es fa referència en tenir en compte, en el marc del model, la qualitat democràtica dels processos participatius, ja que se sol tendir a centrar-se en la quantitat, i cal millor la cultura de la participació ciutadana.

Un altre punt que sorgeix en el marc del debat és tenir en compte si cal generar canals de participació i comunicació diferenciats per tal d'arribar i adaptar-se als diferents col·lectius (canals online, presencials, etc). Es menciona, per exemple, que el fet que les dades estiguin en obert no garanteix que la informació arribi a tota la ciutadania.

Finalment, es considera la possibilitat, en el marc d'aquest mateix compromís, de donar eines, formació i instruments als ens locals per tal que puguin desenvolupar processos de qualitat també a nivell local. De fet, es comenta que seria útil invertir en recursos comuns, oberts i reaprofitables per construir en comú i per ajudar a les persones promotores de mecanismes participatius. Un espai que es menciona que es podria utilitzar en aquest sentit és la plataforma participacatalunya.cat.

Variable 2: Administració Pública responsable de la seva implementació

Descripció

S'acorda que l'administració pública responsable sigui la Generalitat de Catalunya.

Variable 3: Objectiu i principals resultats/fites a aconseguir

Descripció

Les principals fites a aconseguir són:

- Realització del procés participatiu pilot.
- Realització del primer disseny del model de país de participació ciutadana enfocat a projectes vinculats amb la planificació territorial que tinguin impacte supramunicipal i que es vinculin amb els ODS.

Variable 4: Terminis

Descripció

Es defineix que el termini d'execució del compromís sigui el període temporal del Pla d'Acció OGP.

Variable 5. Actors involucrats i rol

Descripció

En el marc de les dinàmiques de la sessió, es recull el següent llistat d'agents a involucrar en el compromís, així com el rol respectiu:

- Administracions públiques de diferents nivells, per exemple:
  - Generalitat de Catalunya: rol de coordinació i impuls del compromís
  - Diputacions: acompanyament tècnic als ajuntaments
  - Consells comarcals: posar en valor el procés, a través del Consell d'Alcaldes i del personal tècnic
  - Ajuntaments: participar en el disseny del procés i del model, així com acompanyar a la ciutadania
  - Consorci d'Administració Oberta de Catalunya: disposar de solucions tecnològiques en participació ciutadana

- Entitats de la societat civil organitzada i plataformes ciutadanes: posar temàtiques rellevants a l'agenda (plantejar problemàtiques vives, per exemple el cas de l'electricitat, que és un problema que tothom està patint; la planificació de parcs eòlics; noves línies elèctriques, etc.) i participar dels processos participatius per abordar-les.

Així mateix, es destaquen algunes entitats concretes de la societat civil, algunes de les quals amb rols específics:

- Observatori Ciutadà contra la Corrupció: identificació de temes per posar-los a l'agenda, entre d'altres.
- Iniciativa Open Data: governança de dades
- Personal especialitzat en participació: disseny, eines i experiència

---

Variable 6: Problemàtica que busca atendre

Descripció

En el marc de la pluja d'idees durant la sessió, es recullen les següents aportacions en quant a la descripció del problema que es busca atendre mitjançant l'acció consensuada:

- Canvi climàtic
- Implicació de la ciutadania i de tots els agents en l'abordatge de reptes que requereixen solucions amb impacte territorial
- Generar visions i actituds transversals a nivell territorial
- Generar debats transversals envers reptes territorials supramunicipals
- Necessitat de millorar la transparència, la confiança i la coherència

- Poder disposar d'un model de qualitat extrapolable a administracions de diferents nivells
- Incloure en la participació a persones de totes les edats
- Igualtat de tracte i igualtat d'oportunitats en la diversitat

---

Variable 7: Status quo

Descripció

Durant la dinàmica de pluja d'idees de la sessió, es recullen les següents aportacions envers la descripció de l'estat actual de la temàtica en el marc de l'acció proposada:

- Camí a recórrer en projectes territorials i alineació amb ODS
- Actualment hi ha pocs projectes participatius que incorporin una mirada de país

---

Variable 8: Recursos necessaris

Descripció

En el marc de la pluja d'idees durant la sessió, es recull el següent llistat de recursos necessaris per abordar l'acció consensuada:

- Pressupost
- Formació bàsica
- Tenir clars els conceptes i el llenguatge
- Compromís polític
- Coordinació per la cocreació entre administracions públiques i ciutadania
- Coordinació interadministrativa
- Transversalitat interdepartamental
- Continuitat

Variable 9: Recursos disponibles

Descripció

En el marc de les dinàmiques de la sessió, es menciona l'existència de diferents recursos disponibles, els quals es llisten a continuació:

- Plataforma Decidim.org: punt de trobada pel debat temàtic
- Web participacatalunya: punt d'informació i xat per intercanviar opinions les 24 hores
- Organitzacions de la societat civil

Variable 10: Perspectiva de gènere

Descripció

En el marc de la pluja d'idees durant la sessió, es proposa incorporar en el procés participatiu les recomanacions de la Guia de Transversalitat de Gènere en els processos participatius.

Taula 3: resum de les principals variables consensuades envers l'acció de l'Eix 1

Nom de l'acció	Procés participatiu pilot per definir un model de participació ciutadana envers projectes de planificació territorial d'abast supramunicipal
1. Concreció de l'acció	<p>Co dissenyar i co implementar, entre diverses administracions públiques de diversos nivells i la ciutadania, un procés participatiu a mode de prova pilot, vinculat a un projecte de planificació territorial d'abast supramunicipal escollit amb la ciutadania i que requereixi coordinació entre diverses AAPP; per tal de definir un model de participació ciutadana a aplicar en el marc de projectes de planificació territorial amb impacte supramunicipal i que ordeni en base als ODS.</p> <p>Aquest model de país haurà d'incloure eines i metodologies per abordar elements com: decidir quins projectes d'abast supramunicipal han d'abordar-se a través d'aquest model; factibilitat i utilitat real; col·laboració interadministrativa i entre administracions multinivell; publicació i ús de dades; compromís polític atemporal entre diferents partits polítics; transparència, formació; metodologies de participació innovadores i que permetin la qualitat democràtica dels processos; llenguatge entenedor i clar; canals de participació i comunicació diversos; recursos comuns i reaprofitables.</p>
2. AAPP responsable de la seva implementació	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Generalitat de Catalunya.
3. Objectiu i principals resultats/fites a aconseguir	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realització de procés participatiu pilot. ▪ Realització del primer disseny del model de país de participació ciutadana enfocat a projectes vinculats amb la planificació territorial que tinguin impacte supramunicipal i que es vinculin amb els ODS.
4. Termini	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Marc temporal del Pla d'Acció OGP.

Informació adicional

A continuació, es llisten enllaços d'interès vinculats amb el compromís acordat, destacats durant la sessió de debat:

- <https://www.debatpublic.fr/>